

آینده صنعت پوشاک آماده بنگلادش

پایین بودن هزینه به تنهایی دیگر یک مزیت نیست سال‌های سال مزیت رقابتی بنگلادش بر پایه نیروی کار ارزان و ظرفیت تولید در مقیاس بزرگ بنا نهاده شده بود. هرچند که این نقاط قوت همچنان از اهمیت زیادی برخوردارند اما دیگر کافی نیستند. هزینه‌های نیروی کار دایما در حال افزایش است، انتظارات در زمینه رعایت استانداردها و مقررات سختگیرانه‌تر شده است، قیمت‌های انرژی افزایش یافته و رقبای منطقه‌ای در حال سرمایه‌گذاری‌های عظیم بر روی اتوماسیون، تولید دیجیتال و افزایش بهره‌وری هستند.

کشورهایی نظیر ویتنام، هند، اندونزی و کامبوج سالانه ظرفیت‌های تولید خود را تقویت می‌کنند که یعنی بنگلادش باید به شیوه‌ای متفاوت رقابت کند. مزیت رقابتی در آینده تولید بیشتر نیست بلکه خلق ارزش بیشتر است.

تولید پوشاک با ارزش بالا تبدیل خواهد شد.

فصل تازه در داستان موفقیت صنعت پوشاک آماده بنگلادش

تغییر صنعت جهانی پوشاک؛ سریع‌تر از همیشه

امروزه تجارت در عرصه مد با پنج سال پیش آن متفاوت است. مصرف‌کنندگان انتظار دارند کلکسیون‌های جدید با فواصل زمانی کمتری در اختیار آنها قرار بگیرد. چرخه‌های مد، کوتاه‌تر شده است. خریداران سفارشات کوچک‌تری ثبت می‌کنند اما خواهان تامین مجدد سریع‌تر هستند. پایداری دیگر تنها یک شعار بازاریابی نیست بلکه به یک الزام در تجارت تبدیل شده است.

برندهای جهانی اکنون تامین‌کنندگان را از جهات مختلفی محک می‌زنند از جمله کیفیت محصول و ثبات در عملکرد، تحویل به موقع، انعطاف پذیری در تولید، عملکرد زیست محیطی، توانمندی دیجیتال، شفافیت زنجیره تامین، رقابت پذیری قیمتی و قابلیت بهتر شدن مستمر.

کارخانجاتی که عملکرد خوبی را در این حوزه‌ها از خود نشان دهند تبدیل به شرکای استراتژیک طولانی مدت خواهند شد.

آنهايي که ریسک تغییر کردن را نپذیرند نیز صرف نظر از این که تا چه حد از نظر هزینه نیروی کار رقابت‌پذیر هستند، کسب و کار خود را از دست خواهند داد.

صنعت پوشاک آماده بنگلادش در طول چهار دهه گذشته تبدیل به اقتصاد ملی این کشور شده است. آن چه که در ابتدا تنها یک بخش کوچک صادرات محور بود به تدریج تکامل یافته و به یکی از بزرگ‌ترین قطب‌های تولید پوشاک جهان تبدیل شده است. صنعتی که اکنون میلیون‌ها نفر را در استخدام خود دارد، به توانمندسازی زنان کمک می‌کند و بیش از ۸۰ درصد درآمد صادراتی کشور را به خود اختصاص می‌دهد.

این مسیر درخشان رشد و تکامل بر پایه کارآفرینی، انعطاف پذیری، تلاش و تعهد صاحبان کارخانجات، کارگران و پیشگامان صنعت بنا نهاده شده است. با این حال صنعت پوشاک آماده بنگلادش در حال ورود به مرحله‌ای تازه است.

فضای رقابتی به سرعت در حال تغییر می‌باشد. برندهای جهانی دیگر تنها به دنبال تامین‌کنندگانی که با هزینه‌های پایین تولید می‌کنند، نیستند.

آنها در جستجوی شرکایی هستند که به طور مستمر ارایه دهنده کیفیت بالا، چابکی، نوآوری، پایداری و برتری عملیاتی باشند.

این تغییر رویکرد برای بنگلادش هم یک چالش و هم یک فرصت است. دهه پیش رو تعیین می‌کند که آیا این صنعت همان پایگاه تولیدی بزرگ در جهان باقی می‌ماند یا به مقصد منتخب دنیا برای

کارخانه پنهان در هر کارخانه

در تمامی سازمان‌های تولیدی یک نکته همواره ثابت و مشترک است. بیشتر کارخانجات دارای یک ظرفیت تولید چشمگیر نهفته می‌باشند. این ظرفیت اغلب در زیر زبان‌های عملیاتی روزمره مانند هدر رفتن زمان، زمان توقف ماشین‌آلات، حرکت غیرضروری، دوباره کاری، موجودی مازاد، عدم توازن در خط تولید، زمان‌های طولانی برای تعویض و تنظیم خط، هدر رفتن مواد اولیه و ارتباطات ناکارآمد دفن می‌شود.

این زیان‌ها باعث کاهش بهره‌وری و سودآوری روزانه می‌شوند. جالب اینجاست که حذف موارد فوق اغلب بازدهی بیشتری نسبت به سرمایه‌گذاری بر روی ماشین‌آلات جدید به همراه دارد. فرصت این کار از قبل وجود داشته است و تنها باید از آن بهره برداری شود.

تبدیل شدن برتری اجرایی به یک استراتژی تجاری برتری عملیاتی اغلب به اشتباه مجموعه‌ای از ابزارهای بهبود فرایندها تلقی می‌شود اما در واقعیت یک شیوه تفکر است.

برتری عملیاتی باعث خلق سازمان‌هایی می‌شود که در آنها هر کارمند فعالانه به دنبال یافتن

تعریف می‌کند. رهبرانی که تشویق به بهبود مداوم، توانمندی کارکنان، سرمایه‌گذاری بر روی توسعه ظرفیت تولید و تصمیم‌گیری بر اساس داده می‌کنند، سازمان‌هایی را خلق خواهند کرد که خود را با تغییرات مداوم وفق می‌دهند.

بزرگ‌ترین مزیت رقابتی بیش از پیش وابسته به فرهنگ سازمانی خواهد بود و نه فناوری. کارخانجاتی با فرهنگ غنی یادگیری و بهبود دارای عملکرد بهتری از کارخانجاتی هستند که تنها به سرمایه‌گذاری بر روی تجهیزات تکیه می‌کنند.

مسیر پیش روی بنگلادش

بنگلادش دارای نقاط قوت زیادی است. این کشور دارای کارآفرینان، نیروی کار ماهر، کارخانجات تولید مدرن، استانداردهای شناخته شده بین‌المللی و دهه‌ها تجربه خدمت‌رسانی به برندهای مطرح می‌باشد.

اکنون مرحله بعدی رشد به ایجاد یک ظرفیت عملیاتی وابسته است. آنها عقیده دارند که هدف نباید تنها باقی‌ماندن به عنوان یکی از صادرکنندگان بزرگ پوشاک در جهان باشد بلکه تبدیل شدن به کارآمدترین، قابل‌اعتمادترین و پایدارترین مقاصد تولید پوشاک جهان باید به عنوان هدف اصلی در نظر گرفته شود.

این گذار نیازمند سرمایه‌گذاری بر روی افراد، سیستم‌ها، رهبری و بهبود مداوم است.

صنعت پوشاک آماده بنگلادش، بارها توانایی خود برای غلبه بر چالش‌ها و غنیمت شمردن فرصت‌ها را نشان داده است. با این حال آینده به تولیدکنندگانی تعلق دارد که نسبت به رقبا خود سریع‌تر پیشرفت می‌کنند. برتری عملیاتی که توسط لین سیکس سیگما پشتیبانی می‌شود، یک مسیر عملی برای موفق شدن در آینده است.

مرجع:

Naijur Rahman, "Future of Bangladesh's RMG industry: Why operational excellence will define the next decade", Textile Today, June 2026

تهیه و تنظیم: سیدضیاء الدین امامی رؤف

را پرورش می‌دهد که به جای واکنش مداوم به مشکلات آنها را به صورت سیستماتیک حل می‌کنند.

فناوری نمی‌تواند جای فرایندهای مناسب را بگیرد صنعت پوشاک در حال سرمایه‌گذاری هنگفتی بر روی فناوری‌های دیجیتال می‌باشد. هوش مصنوعی، اتوماسیون، اینترنت اشیا، تابلوهای دیجیتال تولید، نگهداری پیشگیرانه و آنالیز لحظه‌ای در حال شکل‌دهی دوباره به تولید است. با این حال فناوری به تنهایی قادر به حل مسایل و مشکلات مربوط به ناکارآمدی فرایندهای تولیدی نیست. خودکارسازی فرایندهای ناکارآمد فقط باعث می‌شود سازمان‌ها با سرعت بیشتری منابع را هدر دهند. سازمان‌ها پیش از به کارگیری فناوری‌های پیشرفته باید نخست فرایندهای خود را تثبیت و ساده‌سازی کنند. این جاست که تفکر ناب قوی‌ترین بستر را برای صنعت ۴، فراهم می‌کند. تحول دیجیتال و برتری عملیاتی باید همسو با یکدیگر عمل کنند نه به صورت مستقل.

نقطه شروع پایداری، کارایی است

پایداری به یکی از مهم‌ترین اولویت‌های صنعت پوشاک تبدیل شده است. با این وجود هنوز هم بسیاری از سازمان‌ها، پایداری را تنها رعایت قوانین زیست‌محیطی می‌دانند. در واقعیت تولید پایدار با کارایی عملیاتی آغاز می‌شود. هر خطایی منجر به تولید ضایعات می‌شود، هر دقیقه انتظار باعث هدر رفتن انرژی می‌شود، هر حرکت غیر ضروری باعث افزایش هزینه‌ها می‌شود و هر بار دوباره کاری باعث مصرف منابع بیشتر می‌شود.

تولید ناب ذاتاً با کاهش مصرف منابع و هم‌زمان افزایش بهره‌وری از پایداری حمایت می‌کند. در نتیجه برتری عملیاتی به طور مستقیم بر بهره‌وری و مسئولیت زیست‌محیطی تاثیر مثبت می‌گذارد.

نسل جدید، رهبری کارخانجات را رقم می‌زند

کارخانه آینده تنها با ماشین آلات آن تعریف نمی‌شود بلکه رهبری کارخانه است که آن را

روش‌های بهتر برای کار کردن است، تصمیمات بر اساس واقعیت‌ها و نه فرضیات گرفته می‌شوند و بهبود مستمر به بخشی از فرهنگ روزمره تبدیل شده است.

برتری عملیاتی سازمان‌ها را قادر به موارد زیر می‌سازد:

*بهبود بهره‌وری بدون افزایش منابع

*کاهش هزینه‌های عملیاتی

*بهبود کیفیت محصول

*بهبود رضایت مشتری

*تقویت مشارکت کارکنان

*ایجاد رقابت‌پذیری طولانی مدت

شاید مهم‌ترین فایده برتری عملیاتی این است که بهبود را از یک پروژه مقطعی به یک عادت پایدار و مستمر در سازمان تبدیل می‌کند.

از بهبود تا توانمندی استراتژیک

در میان تمامی رویکردهای برتری عملیاتی Lean Six Sigma به یکی از موثرترین رویکردها برای سازمان‌های تولیدی در سراسر جهان تبدیل شده است.

تمرکز این رویکرد بر حذف فعالیت‌هایی است که هیچ ارزشی به مشتری اضافه نمی‌کنند. شش سیگما بر کاهش تغییرپذیری فرایند و بهبود ثبات متمرکز است که در مجموع منجر به ایجاد یک چارچوب ساختاریافته به منظور بهبود عملکرد کسب و کار می‌شود. سازمان‌هایی که رویکرد فوق را به کار می‌گیرند معمولاً شاهد بهبود در موارد زیر هستند:

* بهره‌وری و کارایی خط تولید

* کیفیت در اولین دور از تولید

* تحویل به موقع

* بهره‌برداری بهینه از مواد اولیه

* زمان تولید از ابتدا تا انتها

* اثربخشی تجهیزات

* مدیریت موجودی

* مشارکت کارکنان

* رضایت مشتریان

مهم‌تر از همه این که لین سیکس سیگما افرادی